ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο ΘΡΥΛΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΒΕΑΤΡΙΚΗΣ ΤΩΝ ΟΡΕΩΝ

Ἡ Βεατρίκη, ποὺ ἀνῆκε σ' ἕνα κλάδο τοῦ ὁποίου ἡ παράδοση ἀπαιτοῦσε ἡ μεγαλύτερη κόρη κάθε οἰκογένειας νὰ γίνεται καλόγρηα, ἀφιερώθηκε στὴ γαλήνη τοῦ μοναστηριοῦ τῆς Παναγίας τῶν Ὀρέων. Κ' ἐνῷ φοράει ἀκόμα τὸ χιτῶνα τῆς δοκίμου μοναχῆς,ἀφιερωμένη ὁλόκληρη στὴν Παρθένο, στολίζει μὲ λουλούδια τὴν Ἁγία Τράπεζα, πάνω στὴν ὁποία—καὶ ἀνάμεσα σὲ κρίνους καὶ κεριὰ—εἶνε θρονιασμένη ἡ Θεοτόκος, κρατῶντας στὴν ἀγκαλιά της τὸ γιό της.

Μιὰ μέρα, χτυπάει τὴν πόρτα τοῦ μοναστηροῦ καὶ ζητάει βοήθεια καὶ ἄσυλο ἕνας ἄρχοντας ποὺ πληγώθηκε στὸ κοντινὸ δάσος. Κάποιος ξυλοκόπος τὸν εἶχε βοηθήσει νὰ σύρει τὰ βήματά του ὥς τὸ καταφύγιο τῶν παρθένων.

Μὰ ἡ Βεατρίκη, ποὺ ἀνέλαβε νὰ τὸν περιποιηθεῖ, ἀνεγνώρισε στὸ πρόσωπό του τὸν Ἰωάννη ντὲ Γκορμόν, τὸν παληὸ παιδικό της φίλο...

Κ' ἐκεῖ ποὺ αἰσθανότανε γιὰ τὸ λαβωμένο μονάχα συμπόνεση, ἄρχισαν νἀνθίζουνε στὴν καρδία κι' ἄλλα αἰσθήματα. Οἱ γλυκειές ἀναμνήσεις τῆς παιδικῆς της ἡλικίας, τὴ ρίχνουν σὲ μεθυστικὴ νάρκη καὶ τὴν κάνουν ν' ἀφήσει ὁλότελα τὸν ἑαυτό της τὰ κυριευθεῖ ἀπ' τὴν εὐχάριστη ζάλη τῆς ἀγάπης. Τὴν ἔχει σκλαβώσει ὁ ὡραῖος ἱππότης. Καί, ἀφοῦ δὲν εἶχε ἀφοσιωθεῖ ἀκόμα στὴν Παναγία, πέρνει ἕνα βράδι τὴ μεγάλη ἀπόφαση : πηγαίνει καὶ ἀφήνει στὰ πόδια τῆς Παναγίας τῶν Ὀρέων τὸ χιτῶνα τῆς δοκίμου μοναχῆς, τὸν ἁγνὸ κεῖνο χιτῶνα... Καὶ ἀκολουθεῖ τὸν κατακτητή της.

Οἱ γάμοι τῆς Βεατρίκης καὶ τοῦ Ἰωάννη ἔγιναν μὲ μεγάλη ἐπισημότητα. Τὸ γλέντι βάσταξε ὥς τὸ πρωΐ. Οἱ τραγουδιστὲς καὶ οἱ λυράρηδες παίνευαν τὰ κάλλη καὶ τὶς ἀρετὲς τῆς νύφης. Ἡ εὐτυχία χαμογελοῦσε τῶν νιόνυμφων. Εἴτανε κ' οἱ δυό τους μεθυσμένοι ἀπὸ χαρά.

Ἡ εὐδαιμονία μάλιστα τῆς Βεατρίκης εἴταν ἀπερίγραπτη ὅταν ἔκανε ἕνα ἀγοράκι.

Ἀλλοίμονο ὅμως ! Ὅλη αὐτὴ ἡ εὐτυχία εἴτανε περαστική — πουλὶ διαβατάρικο ποὺ πέρασε καὶ πάει !

Ὁ ἀνάξιος ἄντρας τὴν ἄφησε καὶ γύρισε σὲ παλιὲς ἀγάπες. Τὸ παιδάκι της πέθανε ξαφνικά, μὲς στὰ χέρια της. Κ' ἔτσι ἡ μαύρη ἡ Βεατρίκη ἀνέβηκε τὸ θλιβερὸ γολγοθὰ ποὺ ἀνεβαίνει κάθε γυναίκα ποὺ τὴν παράτησε ὁ ἄντρας της,ποὺ τῆς πέθανε τὸ παιδί της. Ἤπιε, ὥς τὸν πάτο, τὸ πικρὸ ποτῆρι τῆς προδοσίας, τῆς φτώχειας—τοῦ ἐξευτελισμοῦ καὶ τῆς ντροπῆς...

Καὶ—γερασμένη, σακατεμένη, ἀπελπισμένη—ξεκινάει πάλι γιὰ τὸ μοναστῆρι.Ξαναπέρνει, μὲς ἀπ' τὸ βουνό, τὸ δρόμο ποὺ τὸν εἶχε κατέβει,ἄλλοτε, γελαστὴ πηδῶντας ἀπ' τὴ χαρά της, παράφρονη σχεδὸν ἀπὸ ἐρωτικὴ εὐτυχία...

Καὶ μὲς στὸ σκοτάδι, ὅπου περπατάει μὲ κόπο, βλέπει νὰ λάμπουν ἐκεῖ ψηλά, ἀνάμεσα ἀπὸ μαῦρα ἀκίνητα κυπαρίσσια,τὰ παράθυρα τοῦ παλιοῦ μοναστηριοῦ.

Ἡ καμπάνες σημαίνουνε γιὰ τὴ βραδινὴ προσευχή. Καὶ ἡ φωνὴ αὐτή, ποὺ ξυπνάει στὴν καρδιὰ τῆς Βεατρίκης τὴν ἐλπίδα, τῆς δίνει περισσότερο θάρρος.

Φτάνει στὸ κατῶφλι τοῦ σιωπηλοῦ μοναστηριοῦ καὶ χτυπάει δειλὰ-δειλὰ τὴν πόρτα.

— Δῶστε μου ἄσυλο, ἀδελφή μου ! λέει τῆς καλόγρηας ποὺ τῆς ἄνοιξε.

Προχωροῦνε κ' οἱ δυὸ κάτω ἀπ' τὰ τόξα τῆς ἐσωτερικῆς αὐλῆς καὶ ἡ Βεατρίκη, μέσα στὸ γνώριμό της ἐκεῖνο περιβάλλον, ξαναβρίσκει τὴν ἀνάμνηση τῆς παλιᾶς της θρησκευτικῆς κατανύξεως, τῆς πρωτινῆς φανατικῆς πίστεως. Καί, ἐνῶ τὴν ὁδηγάει πάντοτε ἡ καλόγρηα, φτάνει σ' ἕνα κελλὶ ποὺ τὸ ἀναγνωρίζει κι' αὐτό : ἐκεῖ δέχθκε καὶ περιποιήθηκε τὸν Ἰωάννη.

Ἄξαφνα, τῆς φάνηκε σὰ νὰ βλέπει ὄνειρο. Εἶδε στὸν τοίχο μιὰ μαρμαρένια πλάκα, ὅπου εἴτανε σκαλισμένο τὄνομα κείνου ποὺ τὴν ἔκανε νάμαρτήσει...

«Ἰωάννης ντὲ Γκορμόν.»

— Εἶνε τὄνομα κάποιου ποὺ τ ν περιποιήθηκε ἄλλοτε σ' αὐτὸ τὸ κελλί, ἡ ἀδελφὴ Βεατρίκη—καὶ ὁ ὁποῖος ἐπέστρεψε πάλι στὸ μοναστῆρι μας νἀποθάνει στὸ ἱερὸ αὐτὸ μέρος... τῆς λέει ἡ ἀδελφή.

Ἡ Βεατρίκη, ποὺ ὑποφέρει τρομερὰ ἀπὸ τὶς τύψεις νοιώθει νὰ ξαναζωντανεύουν μέσα της τὰ παλιὰ πάθη. Ἡ καλογρηὰ προσπαθεῖ τότε, μὲ τρυφερὴ συμπόνεση, νὰ καθησυχάσει τὴ θλιμμένη κείνη ἄγνωστη. Τῆς λέει πὼς δὲν πρέπει νἀπελπίζεται καὶ τῆς εὔχεται νὰ βρεῖ γαλήνη ψυχῆς καὶ ἠρεμία πνεύματος, στὴν προσευχή.

— Πηγαίνετε στὸ παρεκλλῆσι, τῆς λέει ὕστερα. Θὰ βρῆτε κεῖ τὴν ἀδελφὴ Βεατρίκη...

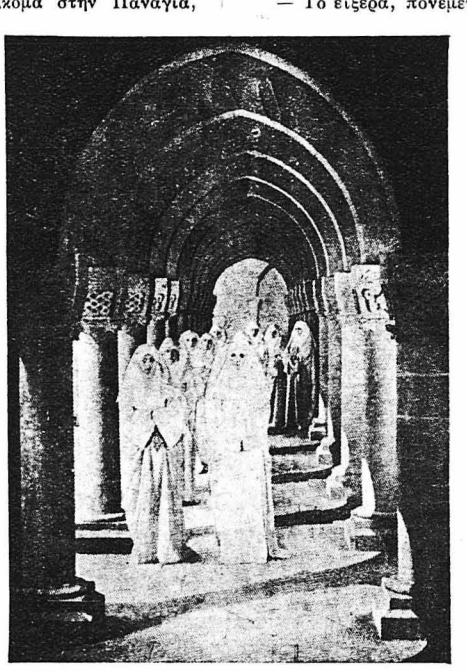

Οἱ μοναχὲς τῆς Παναγίας τῶν Ὀρέων.

— Μά... ἡ ἀδελφὴ Βεατρίκη δὲν εἶνε πιὰ ἐδῶ... ψιθυρίζει ντροπαλὰ ἡ Βεατρίκη...

—Κάνετε λάθος, τῆς ἀποκρίνεται μὲ γλυκὸ τρόπο ἡ καλόγρηα. Ἡ ἀδελφὴ Βεατρίκη εἶνε πάντοτε μαζί μας καὶ τὴ σεβόμαστε μάλιστα, σὰν ἁγία, ἐπειδὴ ἡ Παναγία, ἀνταμείβοντας τὴν ὑπερβολικὴ εὐλάβειά της, ἔκανε γι' αὐτὴν τ' ὡραιότερο θαῦμα της : τὴν ἔκανε νἄχει ἀκόμα τὸ δροσερὸ καὶ ὄμορφο πρόσωπο ποὺ εἶχε ὅταν εἴτανε δόκιμος μοναχὴ—ἂν καὶ πέρασαν χρόνια καὶ χρόνια ἀπὸ τότε !..

***

Ἡ Βεατρίκη μπαίνει στὸ παρεκκλῆσι σὰν ὑπνωτισμένη.

Καὶ τότε—ὦ ! θαῦμα !—βλέπει μιὰ δόκιμη μοναχή, στὰ κάτασπρα ντυμένη καὶ μπρὸς στὴν Παναγία γονατισμένη. Καὶ ἡ μοναχὴ αὐτὴ εἴταν ὅμοια καὶ ἀπαράλλακτη μὲ αὐτὴ τὴν ἴδια, πρὶν φύγει ἀπ' τὸ μοναστῆρι.

Ἡ φτωχὴ ἁμαρτωλή, γονατίζει τότε ἔξαλλη, ἐνῶ ρίγη δυνατὰ διαπερνοῦσαν κι' αὐτὴν ἀκόμα τὴν ψυχή της, καὶ ἀτενίζει ἐκστατικὴ τὸ θαῦμα αὐτό.

Καὶ τότε ἡ λευκοντυμένη μοναχὴ γυρνάει πρὸς τὸ μέρος της, τῆς χαμογελάει καὶ τῆς λέει :

— Τὸ εἴξερα, πονεμένη Βεατρίκη, πὼς θὰ ξαναρχόσουν.

— Μὰ ποιὰ εἶστε σεῖς, ὦ ἀδερφή μου, ποὺ εἴσθε ἴδια μὲ μένα ὅταν ἤμουν νέα ;

— Εἶμαι Ἐκείνη ποὺ παρηγορεῖ καὶ συγχωρεῖ, εἶμαι ἡ Μητέρα τῶν Οὐρανῶν. Ὑπόφερες πολύ, δυστυχισμένη Βεατρίκη, σὲ βρήκανε ὅλες οἱ συμφορὲς ποὺ μποροῦν νὰ βροῦν μιὰ γυναίκα καὶ μιὰ μητέρα... Μὰ ἡ ψυχή σου ἔμεινε παρ' ὅλ' αὐτὰ ἁγνή, ἁγνὴ σὰν τὴ φλόγα αὐτοῦ τοῦ βωμοῦ. Κανεὶς ἐδῶ δὲν ἔμαθε τὴν ἀπουσία σου, οὔτε καὶ τὸ ἁμάρτημά σου, γιατὶ πῆρα ἐγὼ τὴ θέση σου... Πᾶρε τώρα πίσω τὸ χιτῶνα ποὺ μοῦ εἶχες ἐμπιστευθεῖ.

Καὶ ἐνῶ ἡ Λευκὴ Μορφὴ ἐξαφανίζεται, ἡ Βεατρίκη κάνει βαθειὲς μετάνοιες.

Καὶ ὅταν ἀνασηκώθηκε, τὰ κουρέλια ποὺ φοροῦσε εἶχαν ἐξαφανιστεῖ καὶ ἀντὶ αὐτῶν εἶδε πὼς εἴταν ντυμένη μὲ τὸ λευκὸ χιτῶνα τῆς δοκίμου μοναχῆς — σύμβολο τῆς ἁγνότητος — καὶ τὸ πρόσωπό της, τὸ ρυτιδωμένο πρόσωπό της φωτιζόταν ἀπὸ καινούργια νειότη...

Τὸ ἄγαλμα τῆς Παναγίας, πάνω στὴν Ἁγία Τράπεζα,λὲς καὶ πῆρε ἀπάνω του ζωή. Καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς χαμογέλασε τρυφερὰ στὴν ἀγκαλιά της, πέρνοντας τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ πεθαμένου παιδιοῦ τῆς Βεατρίκης.

Ἡ Βεατρίκη κοίταξε τότε τὴ Θεοτόκο μὲ ἐκστατικὴ λατρεία. Κι''Εκείνη τῆς εἶπε:

— Κάποιο βράδι, ἔταξες τὸ γυιό σου στὴν Παναγία τῶν Ὀρέων. Κάθε βράδι, λοιπόν, θὰ τὸν βλέπεις στὴν ἀγκαλιά μου. Ὅλα τὰ παιδάκια εἶνε ἀδέλφια τοῦ Υἱοῦ μου !...

Ὕστερα τὸ ἄγαλμα ξανάγινε μάρμαρο —ἐνῶ ἡ Βεατρίκη ἔκανε βαθειὲς μετάνοιες στὰ πόδια τῆς Παναγίας.

***

Καὶ ὅταν οἱ ἀδελφὲς μπήκανε τὸ πρωΐ στὸ παρεκκλῆσι γιὰ τὸν ἐωθινό, τὴ βρήκανε ἀκόμα γονατισμένη καὶ νὰ εὐχαριστεῖ, ἀπ' βάθη τῆς καρδιᾶς της, τὴν Παναγία γιὰ τὸ θαῦμα της...

Μετφρ. **Ν. Ἀδ—.**

*

ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σ' ἕναν ποιητή... Τοῦ Haug

Κἄποτε ἔγραψες κι' ἐσὺ ἐρωτικὰ τραγούδια
Κι' ἐκείνη σοῦ ἔστειλε κρυφὰ πανέρι ἀπὸ λουλούδια

Μὰ τώρα τρέξε γιὰ νὰ πιῆς ἀπ' τὸ νερὸ τῆς Λήθης
διπλὸ καῦμὸ ἔχεις φουκαρᾶ καὶ πρέπει νὰ ξεχάσῃς,
ἐκείνη πιὰ ποὺ κυνηγᾶς ποτέ σου δὲν θὰ φτάσῃς
κι' ἐδῶ στὴν τέχνη, ὡς ποιητής, πιὰ τώρα ἐλησμονήθης.

***

' ἕνα κφιλάργυρ Τοῦ Brin Kmann

Ἕνας γέρος σαχλιασμέςλ καὶ φιλάργυρος πολὺ
ὀνειρεύτηκε πὼς εἶχε εἰς τὸ σπίτι του γιορτὴ
καὶ ἀπὸ φόβο μὴ ξοδέψῃ καὶ στὸν ὕπνο του λεφτὰ
ἔκαν' ὅρκο νὰ μὴ κλείσῃ πλέον μάτι στὰ γερά.